

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **teologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Śląski**

Data przeprowadzenia wizytacji: **23-24 marca 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	26
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	31
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	34
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	36
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	39
6. Załączniki:	40
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	40

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Bilicka, ekspert PKA
2. ks. dr hab. Grzegorz Chojnacki, ekspert PKA
3. Małgorzata Szelaąg, ekspert ds. pracodawców
4. Karol Królikowski, ekspert ds. studenckich
5. Ewelina Dyląg-Pawłyszyn, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku teologia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2021/2022. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Ocena instytucjonalna została przeprowadzona w roku 2015 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Prezydium PKA nr 285/2016 z dnia 16 czerwca 2016 r.). Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w trybie zdalnym zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i Jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z władzami Uczelni, zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto podczas wizytacji przeprowadzono hospitację zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	teologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne / niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki teologiczne (100%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	11 semestrów/353 punktów ECTS 10 semestrów/300 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	150h/8 punktów ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>nauczycielska, pastoralna, teologia w kulturze</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	94	90
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	nauczycielska: 3480 pastoralna: 4130	1490
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	nauczycielska: 292 pastoralna: 345	292
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	nauczycielska: 300 pastoralna: 353	300
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	nauczycielska: 105 pastoralna: 164	189

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁴ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁴ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku teologia są zgodne ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Koncepcja kształcenia przyczynia się do realizacji misji Uczelni, którą jest wypełnianie istotnej służby społecznej polegającej na „wszechstronnym rozwijaniu osobowości oraz formowaniu twórczych postaw i duchowych aspiracji ludzi z nim związanym”. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z celami strategicznymi Uczelni w obszarze kształcenia, przede wszystkim tworzenia „interdyscyplinarnych kierunków studiów oraz studiów podyplomowych obejmujących społecznie ważne obszary”, do których zaliczyć należy integralny rozwój człowieka, obejmujący także jego sferę duchową. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z polityką jakości prowadzoną na Uczelni. Oceniany kierunek wpisuje się w Strategię rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku zapewniają wszechstronny rozwój studenta, który odpowiada profilowi ogólnouniwersyteckiemu studiów.

Koncepcja i cele kształcenia związane są z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w zakresie dyscypliny nauki teologiczne, do której kierunek jest przyporządkowany. Wydział Teologiczny w działalności naukowej, w znaczący sposób wpisują swoje badania w zagadnienia związane z problematyką teologiczną. Wyniki badań, publikowane w licznych monografiach naukowych oraz artykułach, stanowią znaczący przyczynek do merytorycznego, zarówno spekulatywnego, jak i pastoralnego rozwoju rozumienia zagadnień teologicznych. Tematyka większości prowadzonych prac naukowo-badawczych związana jest z kierunkiem teologia, a uzyskane wyniki są wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Kształcenie studentów jest powiązane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi.

Główne założenia koncepcji kształcenia na kierunku teologia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a w szczególności zawodowego rynku pracy. Absolwenci posiadają niezbędne kompetencje do prowadzenia badań naukowych, jak i rozpoczęcia pracy zawodowej. Wszyscy absolwenci specjalności teologia pastoralna znajdują miejsce posługi duszpasterskiej w parafiach Archidiecezji Katowickiej oraz pracę jako nauczyciele religii w placówkach oświatowych. Absolwenci ci mają także możliwość kontynuowania studiów specjalistycznych na studiach podyplomowych. Podobnie jest z absolwentami specjalności teologia nauczycielska. Zdarza się nawet, że już studenci V roku podejmują pracę zawodową w placówkach oświatowych, dlatego w porozumieniu z interesariuszem zewnętrznym, jakim jest przede wszystkim Wydział Katechetyczny Kurii Metropolitalnej w Katowicach, w taki sposób układany jest harmonogram zajęć, aby umożliwić studentom wypełnianie zadań wynikających z pracy w szkole.

W przypadku specjalności teologia w kulturze w chwili obecnej nie ma ani jednego studenta realizującego program tej specjalności. Zostanie ona zlikwidowana wraz z wprowadzeniem od roku akademickiego 2022/2023 nowego programu studiów. Specjalność była pomyślana jako wsparcie instytucji kulturalnych realizujących szerszą misję przekazu treści religijnych (zarówno w otoczeniu eklezjalnym, jak i społecznym: np. Radio eM, Redakcja Gość Niedzielny, Radio Katowice). Nie można określić miejsca zatrudnienia absolwentów specjalności, gdyż w przeważającej większości byli to studenci studiów niestacjonarnych, którzy podejmowali studia dla osobistej pasji oraz chęci zdobycia uporządkowanej wiedzy z zakresu teologii i nie wyrażali chęci zdobywania przygotowania pedagogicznego.

Koncepcja i cele kształcenia są efektem współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, którymi są wykładowcy, studenci oraz Samorząd Studencki Wydziału Teologicznego, a także współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Koncepcja kształcenia na kierunku teologia wpisuje się w potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, na którym jest stałe zapotrzebowanie na nauczycieli religii.

Program studiów nie uwzględnia nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zdefiniowane przez Uczelnię efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim poprzez położenie nacisku na kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy i praktycznego jej zastosowania do rozwiązywania problemów naukowo-badawczych.

Przedstawiony przez uczelnię zbiór efektów uczenia się uwzględnia charakterystyki drugiego stopnia dla kwalifikacji poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla specjalności *teologia pastoralna* zdefiniowano dodatkowy zbiór efektów uczenia się wymaganych do podjęcia posługi duchownego w Kościele katolickim.

W zbiorze efektów uczenia się znalazły się pewne uchybienia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji osoba posiadająca kwalifikacje na poziomie siódmym PRK, odpowiadającym studiom jednolitym magisterskim, zna i rozumie „w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska”. Uczelnia przedstawiła dwa kierunkowe efekty uczenia się, w których wiedza jest opisana jako podstawowa: „ma podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii, i prawa kanonicznego, którą jest w stanie rozwijać i stosować w działalności profesjonalnej” (TMA_W02) oraz „ma podstawową wiedzę o instytucjach kultury i orientację we współczesnym życiu kulturowym, ze szczególnym uwzględnieniem kultury chrześcijańskiej” (TMA_W17). Efekt „zna proces i uwarunkowania rozwoju religijno-duchowego oraz jego zagrożenia” (TMA_W10) odniesiono do głębi i zakresu (P7S_WG) zamiast do kontekstu (P7S_WK). Ponadto w zbiorze efektów opisujących umiejętności są pewne nieścisłości: 1. Efekt TMA_U15 „potrafi twórczo włączać się w różne formy działalności ewangelizacyjnej, pastoralnej i charytatywnej Kościoła katolickiego” (TMA_U15) odniesiono do P7S_UK zamiast do P7S_KO; efekt ten powinien znaleźć się w kompetencjach społecznych.

2. Efekt kierunkowy oznaczony kodem TMA_U20 został błędnie odniesiony do poziomu 6 PRK (P6S_UK).

3. Brakuje opisu efektu uczenia się w zakresie posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ (P7S_UK).

W zbiorze kompetencji społecznych umieszczono efekt „potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role”, który powinien znaleźć się w zbiorze umiejętności, ponieważ odpowiada P7S_UO.

Rekomenduje się korektę kierunkowych efektów uczenia się w celu wyeliminowania powyższych uchybień.

Efekty uczenia się zostały określone w sposób specyficzny dla dyscypliny, do której kierunek teologia został przyporządkowany, uwypuklają jego charakter, są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i działalnością naukową uczelni w tej dyscyplinie.

Kierunkowe efekty uczenia się wskazują na umiejętności badawcze studentów. Obejmują one formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalających na rozwiązywanie problemów w zakresie teologii. Efekty uczenia się obejmują pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologii teologii,

w szczególności w zakresie nauk biblijnych i teologii systematycznej oraz historii Kościoła (TMA_W01), a także uporządkowaną, pogłębioną wiedzę, obejmującą teorię i metodologię teologii, dającą możliwość specjalizacji w ramach studiów trzeciego stopnia (TMA_W04). Efekty uczenia się w zakresie umiejętności zakładają zdobywanie przez studentów umiejętności badawczych w zakresie teologii (TMA_U02) oraz w zakresie dyscyplin pomocniczych teologii (TMA_U03), a także zdolność samodzielnego poszerzania umiejętności badawczych (TMA_U05).

Kierunkowe efekty uczenia się (TMA_U16; TMA_U17; TMA_U18; TMA_U20) zakładają umiejętność komunikowania się w języku obcym aczkolwiek nie określają, czy ta komunikacja jest na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego i uwzględnia specjalistyczną terminologię. Rekomenduje się wprowadzenie efektu kierunkowego odpowiadającego P7S_UK.

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku teologia są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Na podstawie efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć i ich modułów można potwierdzić możliwość stworzenia systemu weryfikacji tych efektów dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania.

Uczelnia zdefiniowała efekty uczenia się związane z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela. Przedstawiła zbiór efektów przyporządkowany do charakterystyki drugiego stopnia dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, zarówno w zakresie formalnym, jak i zastosowanych kodów, a nie do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Tak sformułowane efekty uczenia się obejmują wszystkie efekty uczenia się zawarte w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. Rekomenduje się dokonanie korekty kodów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁵

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki teologiczne, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki teologiczne, do której jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela i zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

---

⁵W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku teologia wynikają z przyjętego przez uczelnię profilu absolwenta opisanego w koncepcji kształcenia, są ukierunkowane na uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych absolwentom do podjęcia pracy zawodowej na lokalnym rynku pracy. Odzwierciedlają interdyscyplinarny, wszechstronny charakter kierunku, który jest realizowany w ramach modułów przedstawionych w programie kształcenia i powiązany ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się. Na specjalności *teologia nauczycielska* oprócz podstawowego programu teologii studenci zdobywają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z uprawnieniami do nauczania religii w szkołach publicznych. Program jest rozbudowywany w stronę wzmocnienia umiejętności katechetycznych. Z kolei teologia w kulturze to specjalność, na której studenci poza wiedzą z zakresu podstawowych subdyscyplin teologicznych takich jak: teologia fundamentalna, teologia biblijna, teologia dogmatyczna, teologia moralna, zdobywają także wiedzę z pogranicza teologii i nauk o kulturze, np. historii teologii w kulturze. Specjalność przygotowuje do podjęcia pracy w instytucjach związanych z kulturą i edukacją. Na specjalności *teologia pastoralna* oprócz podstawowego programu teologii studenci zdobywają dodatkowo wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z posługą pastoralną w Kościele katolickim oraz przygotowanie do nauczania religii w szkołach publicznych. Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań stosowaną w dyscyplinie nauki teologiczne, do której kierunek został przyporządkowany oraz z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

Ich dobór wskazuje na zapewnienie kompleksowości i odpowiedniego poziomu szczegółowości treści w odniesieniu do poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Treści są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów na kierunku teologia.

Treści programowe realizowane przez studentów specjalności *teologia pastoralna i teologia nauczycielska*, które przygotowują studentów do pracy w szkole podstawowej oraz szkole średniej, obejmują niemalże cały zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn.zm.). Należy jednak wskazać na następujące nieprawidłowości:

1. W programie studiów brakuje zajęć z dydaktyki przedmiotu nauczania, czyli *dydaktyki nauczania religii*. Niektóre treści z zakresu dydaktyki realizuje się na zajęciach z *katechetyki 1* i *katechetyki 2* ze względu na powyższe na ocenianym kierunku nie realizuje się pełnego zbioru treści pozwalających na realizację szczegółowych efektów uczenia się, o których mówi punkt D.1/E.1. rozporządzenia.

2. Na zajęciach *katechetyka 2* realizuje się treści, które jak zapisano w sylabusie, są zgodne z „Programem nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach” (2010 r.), Program ten od wielu lat nie jest już aktualny, a obecnie nauczanie religii w polskim systemie oświaty odbywa się zgodnie z podstawą i programem nauczania religii z 2018 r.

3. Na studiach stacjonarnych, na kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, na żadnych zajęciach nie realizuje się treści związanych z efektem uczenia się „ma podstawową wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz etyki zawodu nauczyciela” (oznaczonym przez uczelnię kodem TnMA_W12). Z kolei w programie studiów niestacjonarnych znajdują się zajęcia *religia w systemie edukacyjnym*; w sylabusie tych zajęć można odnaleźć treści związane z awansem zawodowym nauczyciela i jego oceną pracy. Należy jednakże zauważyć, że w literaturze, z której korzystają studenci na tych zajęciach brakuje aktów prawnych niezbędnych do poznania procedury awansu zawodowego nauczyciela takich jak: Ustawa z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw - rozdział 3a (Dz. U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239) z późn. zm.; Rozporządzenie MENiS w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli z dnia 3 sierpnia 2000 r. (Dz. U. z 2000 Nr 70, poz. 825) z późn. zm.

4. W programie studiów brakuje rozróżnienia praktyki zawodowej należącej do przygotowania psychologiczno-pedagogicznego od praktyki zawodowej należącej do przygotowania dydaktycznego, o którym mówi rozporządzenie MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zaleca się wprowadzenie działań naprawczych mających na celu wyeliminowanie powyższych nieprawidłowości.

Zgodnie z programem studiów na specjalności *teologia nauczycielska* oraz *teologia w kulturze* liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających jednolitym studiom magisterskim jest właściwa. Podział punktów ECTS w całym cyklu kształcenia jest równomierny i wynosi od 30 do 33 na każdym semestrze, za wyjątkiem semestru 10, na którym liczba ECST wynosi 37. Nakład pracy mierzony punktami ECTS zarówno dla programu studiów, jak i poszczególnych modułów zajęć jest poprawnie oszacowany i umożliwia osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Wymiar godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określony w programie studiów zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów nie jest jednak zgodna z wymaganiami, dlatego zaleca się jej zwiększenie do minimum 50%.

Poszczególne zajęcia przewidziano w planie studiów w sposób poprawny oraz równomierny, a ich sekwencja została dostosowana do specyfiki kształcenia na kierunku teologia i zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych modułach zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz pracy zawodowej. W procesie kształcenia na ocenianym kierunku stosuje się takie formy zajęć jak wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty, seminarium magisterskie, praktyki zawodowe. Dominującymi formami zajęć dydaktycznych są wykłady. Udział wykładów w planie studiów wynosi na studiach stacjonarnych na specjalności *teologia nauczycielska* 52,9 %, specjalności *teologia w kulturze* 53,6%, specjalności *teologia pastoralna* 55,5%. Z kolei na studiach niestacjonarnych udział wykładów w planie studiów na specjalności *teologia nauczycielska* wynosi 55,7%, a na specjalności *teologia w kulturze* 59,3%. Studenci uczestniczą również w ćwiczeniach. Mała liczebność grup ćwiczeniowych, 8-12 studentów, pozwala na indywidualne wsparcie badawczo-dydaktyczne.

Istotną częścią studiów są także seminaria magisterskie. Liczebność studentów w grupie seminaryjnej nie przekracza 10 osób, co pozwala na indywidualne wsparcie w przygotowywaniu pracy dyplomowej. Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć. Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru wynosi na specjalności: *teologia nauczycielska* 35%, *teologia w kulturze* 35%, *teologia pastoralna* 46%. Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia teologii umożliwia wybór takich zajęć jak lektoraty, seminaria magisterskie, wykłady monograficzne.

W programie studiów określono łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzonymi w Uczelni badaniami w dyscyplinie, do której przyporządkowano oceniany kierunek. Uczelnia wskazała, że łączna liczba punktów ECTS osiągniętych w trakcie zajęć związanych z działalnością naukową w dyscyplinie nauki teologicznej na każdej specjalności wynosi 100%. Taka wartość nie jest możliwa, ponieważ na ocenianym kierunku prowadzi się zajęcia np. lektoraty, które nie są związane z prowadzonymi w Uczelni badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki teologicznej. Rekomenduje się, aby z tej grupy wyłączyć zajęcia, które nie są powiązane z dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek.

W procesie kształcenia student ma możliwość nabycia kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. Od I do IV semestru studenci mają obowiązek realizacji czterech modułów *język obcy*, a każdy z nich obejmuje 30 godz. zajęć oraz 30 godz. pracy własnej. Studenci mają możliwość wyboru jednego lektoratu spośród następujących języków obcych: angielski, francuski, niemiecki, hiszpański i rosyjski. Liczba godzin zajęć tzw. kontaktowych (120 godz.) i liczba punktów ECTS (8 ECTS) są wystarczające dla osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu ESOKJ.

Na kierunku teologia przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych lub nauk humanistycznych w różnym wymiarze, w zależności od specjalności i trybu studiów. Na studiach stacjonarnych na specjalności *teologia nauczycielska* oraz na specjalności *teologia pastoralna* wynosi 10 ECTS (*pedagogika* = 5 ECTS, *psychologia* = 5 ECTS), a na specjalności *teologia w kulturze* 2 ECTS (*psychologia*). Na studiach niestacjonarnych na specjalności *teologia nauczycielska* wynosi 28 ECTS (*pedagogika* = 14 ECTS, *psychologia* = 14 ECTS), a na specjalności *teologia w kulturze* 12 ECTS (*pedagogika* = 6 ECTS, *psychologia* = 6 ECTS).

Program studiów nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość. Od semestru letniego 2019/2020 do semestru letniego 2020/2021, po wprowadzeniu w Uczelni poziomu 2 zabezpieczeń epidemiologicznych w związku z COVID-19, wszystkie moduły zajęć na kierunku teologia prowadzono z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS, formy zajęć oraz ich kolejność w harmonogramie studiów na specjalnościach przygotowujących do zawodu nauczyciela można w zasadzie uznać za zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Niemniej należy wskazać na następujące nieprawidłowości:

1. Na specjalności *teologia nauczycielska* brakuje 15 godz. *psychologii* (jest 75 godz., a powinno być min. 90 godz.).
2. Na specjalności *teologia nauczycielska* i *teologia pastoralna* brakuje 15 godz. *pedagogiki* (jest 75 godz., a powinno być min. 90 godz.).
3. Na specjalności *teologia nauczycielska* i *teologia pastoralna* brakuje 60 godz. dydaktyki przedmiotu nauczania (powinno być 150 godz., a jest 45 godz. katechetyki 1 i 45 godz. katechetyki 2).

Zaleca się zwiększenie liczby godzin do minimalnego poziomu zgodnego ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne i pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia dla nauk teologicznych oraz zapewniają osiągnięcie przez studentów

wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Odpowiadają one celom i formom prowadzonych zajęć. Na wykładach wykorzystuje się przede wszystkim formę tradycyjnego i konwersatoryjnego wykładu oraz prezentacje multimedialne, a na innych zajęciach metody aktywizujące studentów, np. analizę tekstów, debaty, dyskusje, metodę projektu, referaty wygłaszane przez studentów, co znajduje odzwierciedlenie w sylabusach.

W doborze metod uwzględnia się najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a także stosuje się nowoczesne środki i narzędzia dydaktyczne, między innymi platformy zdalnego nauczania oraz dostęp do elektronicznych zasobów wiedzy, wspomagające osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

W okresie kształcenia zdalnego nauczyciele akademicy korzystali z platform e-learningowych, dobór metod był prawidłowy i pozwalał studentom na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Stosowane na zajęciach zróżnicowane metody kształcenia, zwłaszcza metody problemowe, oparte na krytycznej analizie tekstów i dyskusji, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Metody kształcenia uwzględniają także samodzielne uczenie się studentów, dlatego w opisie modułu zajęć zawarta jest informacja o zadaniach, które student powinien zrealizować w ramach pracy własnej oraz przewidzianej na to liczbie godzin. W zajęciach wykorzystywane są aktywizujące formy pracy ze studentami np. warsztaty, konwersatoria, debaty, dyskusje, co znajduje odzwierciedlenie w opisach modułów i sylabusów. Stosowane metody kształcenia umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Ważnym aspektem kształcenia jest przygotowanie studentów do prowadzenia działalności badawczej. Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia są prawidłowo dobrane, przygotowują i umożliwiają udział studentów w prowadzeniu badań z zakresu teologii.

Metody kształcenia zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+. Na zajęciach językowych (lektoraty) wykorzystuje się ćwiczenia przedmiotowe z zastosowaniem komunikacyjnego podejścia w nauczaniu języków obcych, z elementami dyskusji, z pisemną i ustną informacją zwrotną, z udziałem pracy własnej studenta, a także pracę z podręcznikiem, słownikiem i źródłami internetowymi. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod aktywizujących, np. metody projektowej, a w czasie pandemii koronawirusa z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na kierunku teologia stosuje się prawidłowo dobrane metody w zakresie nauki języków obcych.

Uczelnia stosuje metody kształcenia umożliwiające dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów dzięki wykorzystaniu rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami, np. poprzez włączenie osób trzecich do udziału w zajęciach dydaktycznych (Uczelnia zapewnia asystenta osób z niepełnosprawnością ruchową, jak i tłumacza języka migowego), korzystanie z dodatkowych urządzeń kompensujących, czy też udostępnianie materiałów przygotowanych specjalnie dla osób o specjalnych potrzebach dydaktycznych, a także zapewnia im możliwość transportu z domu na Uczelnię. Warte podkreślenia jest, iż katalog możliwych aktywności Uczelni jest otwarty i studenci mogą wnioskować o specjalną, nieprzewidzianą wyżej formą dostosowania, a która jest istotna z punktu widzenia ich indywidualnej sytuacji, np. dzięki udostępnianiu im specjalnie przygotowanych materiałów dydaktycznych.

Program studiów nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część kształcenia, dotyczą każdej specjalizacji: *teologia w kulturze* jest wygaszana ze względu na brak zainteresowania studentów - przygotowuje do pracy w instytucjach związanych z kulturą i edukacją, *teologia pastoralna* przygotowuje do pracy duszpasterskiej oraz nauczania religii w szkole (kształci umiejętności z zakresu liturgiki, homiletyki

i katechetyki poprzez realizację ćwiczeń i praktyk. Absolwenci tej specjalności są przygotowani do pracy w parafii w zakresie duszpasterstwa ogólnego i specjalistycznego (np. młodzieży) oraz administracji parafii jako teolodzy. Natomiast teologia nauczycielska przygotowuje studentów do pracy w szkole. Dwie ostatnie specjalności objęte są programem praktyk realizowanych zgodnie z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Zawarte w programie praktyk treści oraz efekty uczenia się pozostają w związku z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, jednak organizacja i realizacja praktyk nie zapewnia ich osiągnięcia. W programie studiów brak rozróżnienia na dwie praktyki :pedagogiczną i dydaktyczną. Co prawda w "Regulaminie praktyk..." zapisano, że studenci realizują 150 h w dwóch modułach: praktyka opiekuńczo-wychowawcza w wymiarze 30 h oraz praktyka dydaktyczna w wymiarze 120 h, a czterotygodniowe ciągłe praktyki zaplanowano po III roku studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) w szkole podstawowej – 75 h (w tym 30 h prowadzonych samodzielnie) za 4 ECTS oraz po IV roku w szkole ponadpodstawowej – 75 h (w tym 30 h prowadzonych samodzielnie) za 4 ECTS. a jednak z analizy dokumentacji praktyk wynika, że nie są realizowane efekty uczenia się przypisane obu rodzajom praktyk i brak odniesienia w każdym rodzaju praktyk do efektów uczenia się wymaganych dla każdej z nich (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019r w sprawie Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). W Dziennikach praktyk potwierdzane są przez opiekunów praktyk efekty uczenia się uzyskane po praktykach niezgodne z przebiegiem praktyk. W związku z powyższym rekomenduje się uporządkowanie kwestii praktyk poprzez urealnioną modyfikację organizacji oraz dokumentacji przebiegu praktyk (wylimitowanie lapidarnych zapisów wykonywanych czynności przez studentów, pozostawianie nie wypełnionych rubryk, nieadekwatnych do programu opinii).

Warto podkreślić, że w Regulaminie praktyk dla kierunku teologii ze specjalnością nauczycielską uwzględniono dwie wersje planu praktyk: do realizacji w trybie normalnego funkcjonowania szkół oraz do realizacji w trybie nadzwyczajnym (online), przy zachowaniu realizacji celów i efektów kształcenia zróżnicowano rodzaje zajęć studentów. W wyżej wymienionym regulaminie zauważono potknięcie w nazewnictwie: w par. 4 Zasady organizacji praktyk w pkt. 5 pojawia się zapis "pracownik Uniwersytetu Szczecińskiego - opiekun praktyk" zamiast Uniwersytetu Śląskiego. W związku z powyższym rekomenduje się wniesienie stosownej poprawki.

Uczelniany koordynator praktyk, który odpowiada za organizację i nadzór nad ich realizacją, dba o wysoką jakość realizacji praktyk poprzez: organizację spotkania przygotowującego studentów do praktyk (zapoznanie z regulaminem, zatwierdzenie obowiązujących dokumentów), nadzorowanie pracy studentów (telefoniczne, mailowe oraz pismo do nauczycieli opiekunów ze sformułowanymi wobec nich oczekiwaniami) oraz hospitacje wybranych lekcji. Wydziałowy opiekun praktyk zalicza praktykę studencką na podstawie prawidłowo wypełnionej dokumentacji, obejmującej sprawozdanie studenta z praktyki potwierdzone oceną oraz pisemną opinią opiekuna-nauczyciela i konspektów samodzielnie przeprowadzonych lekcji. W strukturze Raportu przebiegu praktyk wyróżnia się dwie części, z których każda zawiera: przebieg praktyki, przypisane jej efekty uczenia się oraz wystawioną przez opiekuna ocenę wraz z opinią. Uczelnia zapewnia miejsca, w których studenci odbywają praktykę. To sprawdzone szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, które dysponują infrastrukturą i wyposażeniem, zgodnym z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i prawidłową realizację praktyk. Studenci mogą również samodzielnie wskazywać miejsca odbywania praktyki, a wówczas osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk, zwłaszcza dzięki temu, że opiekunowie praktyk mają pod opieką niewielką liczbę studentów, zapewniając im indywidualizację realizacji praktyk.

Opiekunowie praktyk to wykładowcy-praktycy oraz nauczyciele legitymujący się stopniem awansu zawodowego co najmniej nauczyciela mianowanego, gwarantujący profesjonalne wprowadzanie studentów do zawodu nauczyciela.

Rozplanowanie zajęć jest zgodne z higieną BPH, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Harmonogram zajęć uwzględnia możliwość uczestnictwa studentów w konsultacjach pracowników o wyznaczonej dla wszystkich godzinie od 13:00 do 13:45. Zajęcia w formie stacjonarnej prowadzone są od wtorku do piątku, co pozwala na zwiększenie pracy własnej studenta, zgłębianie literatury niezbędnej do przygotowywania pracy magisterskiej, czy w niektórych przypadkach na podjęcie przez studentów pracy zarobkowej w niepełnym wymiarze czasu pracy. Na studiach niestacjonarnych zajęcia prowadzi się w piątki (godz. 16.00-20.15) i soboty (8.00-19.30).

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się i dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się na specjalności teologia pastoralna i teologia nauczycielska jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w rozporządzeniu MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie nauki teologiczne, do której jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują wszystkich treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS na specjalnościach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela nie są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Efekty uczenia się przypisane dla praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, ich treści programowe, wymiar godzinowy, przyporządkowanie punktów ECTS oraz umiejscowienie w programie studiów, a także miejsca ich odbywania zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się. Metody weryfikacji oraz sposób dokumentowania przebiegu praktyki są trafne i umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk. Infrastruktura jest zgodna z potrzebami procesu kształcenia.

Nadzór nad realizacją praktyk oparty jest o uczelniane procedury i zasady, zostały w nich wskazane osoby odpowiedzialne za organizację i nadzór, a także procedury potwierdzania efektów uczenia się oraz zakresy współpracy uczelnianego opiekuna praktyk z opiekunem – nauczycielem. Uczelnia zapewnia wszystkim studentom miejsce realizacji praktyk, a w przypadku samodzielnego wyboru miejsca przez studenta, zatwierdza go zgodnie z formalnymi kryteriami.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Podstawę do zaproponowania oceny kryterium spełnione częściowo stanowią następujące nieprawidłowości:

1. W programie studiów brakuje zajęć z dydaktyki przedmiotu nauczania, czyli dydaktyki nauczania religii, nie realizuje się zatem pełnego zbioru treści pozwalających na realizację szczegółowych efektów uczenia się zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
2. Na zajęciach katechetyka 2 realizuje się treści oparte na nieaktualnym już „Programie nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach” (2010 r.).
3. Na studiach stacjonarnych, na kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, na żadnych zajęciach nie realizuje się treści związanych z efektem uczenia się „ma podstawową wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz etyki zawodu nauczyciela” (oznaczonym przez uczelnię kodem TnMA_W12).
4. W programie studiów brakuje wyraźnego rozróżnienia praktyki zawodowej należącej do przygotowania psychologiczno-pedagogicznego od praktyki zawodowej należącej do przygotowania dydaktycznego, o którym mówi rozporządzenie MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Na specjalności teologia nauczycielska brakuje 15 godz. psychologii. Ponadto na specjalności teologia nauczycielska oraz teologia pastoralna brakuje 15 godz. pedagogiki i 60 godz. dydaktyki przedmiotu nauczania (powinno być 150 godz., a jest 45 godz. katechetyki 1 i 45 godz. katechetyki 2).
6. Łączna liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów nie jest zgodna z wymaganiami.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie treści programowych o zajęcia z dydaktyki nauczania religii zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn.zm.).
2. Zaleca się aktualizację lektury podstawowej dla zajęć katechetyka 2.
3. Zaleca się uzupełnienie programu studiach stacjonarnych, na kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, o treści związane z efektem uczenia się „ma podstawową wiedzę na temat projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego oraz etyki zawodu nauczyciela”.
4. Zaleca się w programie studiów dokonanie wyraźnego rozróżnienia praktyki zawodowej należącej do przygotowania psychologiczno-pedagogicznego od praktyki zawodowej należącej do przygotowania dydaktycznego, zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Zaleca się zwiększenie liczby godzin zajęć z psychologii, pedagogiki, dydaktyki nauczanego przedmiotu do wartości zgodnych ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
6. Zaleca się w przypadku studiów stacjonarnych zwiększenie liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów do minimum 50%
7. Zaleca się wprowadzenie działań naprawczych mających na celu wyeliminowanie powyższych nieprawidłowości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Na kierunku teologia rekrutacja prowadzona jest osobno na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych i odbywa się poprzez rekrutację na kierunek teologia, gdyż wybór specjalności następuje dopiero po pierwszym roku studiów. Wyjątek stanowi prowadzona jedynie w formie stacjonarnej specjalność teologia pastoralna, gdyż w tym przypadku wybór specjalności następuje w momencie rekrutacji. Uczelnia stosuje opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Zasady rekrutacji na studia przewidują uwzględnienie wyników egzaminu dojrzałości z nową maturą i starą maturą. Zasady rekrutacji określają mechanizm przeliczania ocen z egzaminu dojrzałości w trybie starej matury w sposób umożliwiający ich porównanie z punktami uzyskiwanymi z egzaminu dojrzałości w trybie nowej matury. Dla kandydatów z nową maturą i dla kandydatów ze starą maturą kwalifikacja na ocenianym kierunku obejmuje wynik egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz rozmowę kwalifikacyjną, która dotyczy podstawowych wiadomości z zakresu religii i motywacji wyboru studiów teologicznych. Rozmowa kwalifikacyjna oceniana jest w skali ocen od 2 do 5. Ostateczny wynik postępowania kwalifikacyjnego jest średnią arytmetyczną ocen wyniku egzaminu maturalnego i rozmowy kwalifikacyjnej. Takie kryterium rekrutacji jest obiektywne i bezstronne, zapewniając kandydatom równe szanse do podjęcia studiów na ocenianym kierunku. Należy zauważyć, że w związku z pandemią COVID-19 w rekrutacji na rok akademicki 2019/2020 oraz 2020/2021 odstąpiono od przeprowadzania rozmów kwalifikacyjnych. Kryterium rekrutacyjnym pozostał wówczas tylko wynik egzaminu maturalnego.

Przepisy rekrutacyjne przewidują także procedurę uznawania świadectw dla kandydatów z maturą międzynarodową – dyplom IB (International Baccalaureate), dla kandydatów z maturą

międzynarodową, maturą europejską – dyplom EB (European Baccalaureate) i dla kandydatów z maturą międzynarodową. W procesie rekrutacyjnym przewidziano także ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym dla laureatów olimpiad.

W warunkach rekrutacji nie sformułowano w oczekiwaniach od kandydatów na studia pożądaných kompetencji cyfrowych, wymagań sprzętowych związanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Program studiów nie przewiduje bowiem kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość.

Uczelnia zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku teologia. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określony jest w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Śląskim.

Zasady, warunki, tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, określa Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim. Obowiązujące w Uczelni warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku teologia.

Regulacje dotyczące zasad i procedur dyplomowania przyjęte na ocenianym kierunku są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie procesu kształcenia obejmuje ocenę pracy magisterskiej. Zakres zagadnień egzaminu końcowego nie dotyczy kwestii związanych z tematyką pracy, ale wpisuje się w szerszy zakres zagadnień właściwych dla kierunku teologia.

Należy jednak zauważyć brak w sylabusach szczegółowych kryteriów oceniania, są one przekazywane studentom w sposób ustny na pierwszych zajęciach. Rekomenduje się wprowadzenie do sylabusów szczegółowych kryteriów oceniania będących opisem wymagań na poszczególne oceny.

Przyjęte na kierunku teologia ogólne zasady sprawdzania efektów uczenia się uwzględniają także możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania tych efektów do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Jest to możliwe dzięki indywidualnemu dostosowaniu sposobów i terminów weryfikacji wyników uczenia się, zmianę formy zaliczenia z ustnej na pisemną lub odwrotnie, wydłużenie czasu trwania egzaminu lub ustalenie innej metody weryfikacji efektów uczenia się.

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest informacja dla studentów na temat sposobu weryfikacji tych efektów w ramach poszczególnych modułów.

W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, a także w celu zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (np. plagiat) mają zastosowanie przepisy ogólnouczelniane.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, stosowane w procesie nauczania ze względu na pandemię koronawirusa, zapewniały identyfikację studenta dzięki korzystaniu z kamery podczas egzaminu oraz zalecenie użycia kamery i mikrofonu podczas zajęć, w czasie których aktywność studenta stanowiła element oceny. Bezpieczeństwo danych było zapewnione dzięki obowiązkowi korzystania ze wskazanych przez Uczelnię platform e-learningowych, zgodnie z przepisami RODO.

Szczegółowe metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępu w tym procesie są opisane w kartach modułów i sylabusach oraz skorelowane z formą zajęć i zakładanymi efektami uczenia się. Metody te zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia

osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Podstawowym sposobem weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy są kolokwia pisemne lub ustne, testy, egzaminy ustne lub pisemne. Są one poprawnie dobrane do zakresu treści realizowanych na danych zajęciach lub w całym module, ich formy i efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności obejmują sprawdzenie poprawności wykonania zadań o charakterze praktycznym w trakcie zajęć warsztatowych, praktyk zawodowych oraz weryfikację treści sprawozdań i raportów z tychże zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oparte są na realizacji prac w zespołach badawczych, przygotowujących wspólnie projekty, a także w zespołach realizujących zadania w ramach zajęć praktycznych. Weryfikacja efektów uczenia się obejmuje sposób podziału pracy pomiędzy poszczególnych członków zespołu studenckiego, zaangażowanie i aktywność studentów w trakcie zajęć, w tym udział w dyskusji naukowej, ocenę umiejętności prezentacji praktycznych, stopnia zaangażowania wszystkich członków zespołu w wykonywaną pracę.

Metody oceny pozwalają na weryfikację postępów w pisaniu pracy oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej.

Sposoby weryfikacji i oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiąganym w zakresie znajomości języka obcego obejmują bieżącą ocenę przygotowania do zajęć, ocenę testów śródsesemestralnych oraz egzamin końcowy. Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia w zakresie znajomości języka obcego są prawidłowe i pozwalają na sprawdzenie oraz ocenę opanowania języka na poziomie B2+, w tym języka specjalistycznego w zakresie nauk teologicznych.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku specjalności teologia nauczycielska i teologia pastoralna, przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Na podstawie dokumentacji przedstawionej do oceny podczas wizytacji należy jednak zauważyć, iż na ocenianym kierunku nie stosuje się jednolitej dla wszystkich studentów metody weryfikacji efektów uczenia się osiąganym w czasie praktyk pedagogiczno-katechetycznych. Pisemne oceny szkolnych opiekunów praktyk nie zawsze korelują z zakładanymi efektami uczenia się. Np. na praktyce pedagogicznej (15 godz.), w czasie której student pomaga w opiece nad dziećmi na przerwach (5 godz.), uczestniczy we wywiadówce (2 godz.), opiekuje się dziećmi w świetlicy (3 godz.) oraz zapoznaje się z pracą pedagoga (1,5 godz.), poznaje dokumentację szkolną (3 godz.), uczestniczy z dziećmi w spotkaniu z policjantem (0,5 godz.) osiąga – zgodnie z raportem przebiegu praktyki - aż 13 efektów uczenia się m.in. potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego. Rekomenduje się opracowanie jasnego i jednolitego dla wszystkich studentów odbywających praktyki w szkole, sposobu weryfikacji osiąganym efektów uczenia się, a także wprowadzenie skutecznego sposobu weryfikowania opinii wystawianych przez opiekunów praktyk pedagogiczno-katechetycznych.

Efekty uczenia się osiągnane przez studentów zostały uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych i prac magisterskich, a także w raportach z przebiegu praktyk zawodowych. Potwierdzają one dostosowanie do profilu ogólnoakademickiego oraz dyscypliny, do której kierunku został przyporządkowany. Ich tematyka i metodyka wiąże się ze specyfiką nauk teologicznych. Monitorowanie losu absolwentów kierunku pozwala stwierdzić, że absolwenci znajdują zatrudnienie zgodnie z kompetencjami uzyskanymi w ramach studiów.

Stosowane formy i metody weryfikacji takie jak testy, prace egzaminacyjne, prace semestralne – eseje, prezentacje, pisemne prace etapowe zostały trafnie dobrane do zajęć i efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku. Tematyka przedstawionych do oceny prac magisterskich była zgodna ze specyfiką kształcenia na teologii, umiejscowiona w dyscyplinie nauki teologiczne,

do której przyporządkowano kierunek, poziomu studiów i profilu ogólnoakademickiego, umożliwiając tym samym zweryfikowanie osiągnięcia przez studentów umiejętności i kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Recenzje prac magisterskich były różnorodne, jednakże nie zawsze adekwatne do poziomu prac.

Studenci są autorami i współautorami prac naukowych w dyscyplinie nauki teologiczne, do której jest przyporządkowany oceniany kierunek. Publikują wyniki swoich badań naukowych w studenckich czasopismach naukowych np. „Silesia Superior” oraz w punktowanych czasopism naukowych i pracach zbiorowych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Prace etapowe i egzaminacyjne, raporty z przebiegu praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy, zatrudnieni w Jednostce, spełniają wymagania dotyczące kompetencji, doświadczenia, kwalifikacji naukowych i dydaktycznych. Pracownicy zatrudnieni na kierunku teologia oraz inne osoby prowadzące zajęcia spoza WT UŚ posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w postaci wykazu publikacji. Jest to dorobek w dyscyplinie nauki teologiczne, do której został przyporządkowany kierunek, z elementami interdyscyplinarnymi z zakresu dziedziny nauk humanistycznych i teologicznych.

Kwalifikacje i dobry kadry akademickiej z uwagi na posiadane stopnie i tytuły naukowe oraz tytuły zawodowe pozwalają tworzyć spójną i komplementarną strukturę. W roku akademickim 2020/2021 zajęcia dydaktyczne na kierunku teologia prowadziło 36 nauczycieli akademickich. Kadre badawczo-dydaktyczną stanowiło: 8 profesorów, 12 doktorów habilitowanych i 16 doktorów.

W stosunku do liczby studentów struktura kwalifikacji i liczebność kadry umożliwia prawidłową realizację programu studiów na prowadzonym kierunku.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia w większości posiadają odpowiednie kompetencje dydaktyczne, w tym zdobyte w ramach ukończonych studiów, wyjazdów zagranicznych (program ERASMUS+) oraz zdobyte na różnego rodzaju szkoleniach organizowanych na Wydziale i w całym uniwersytecie. Nauczyciele akademicy posiadają kompetencje w zakresie metod i technik kształcenia na odległość oraz komunikowania się ze studentami za pomocą narzędzi elektronicznych w ramach systemu komunikacji zdalnej, co potwierdzają wyniki hospitacji zajęć prowadzonych w formie online oraz hospitacje ZO.

Obsada zajęć na ocenianym kierunku jest ogólnie prawidłowa zarówno pod względem dorobku naukowego, kompetencji dydaktycznych, jak i doświadczenia zawodowego pracowników. Dobór osób prowadzących seminaria dyplomowe, posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego jest właściwy.

Przydział zajęć i obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami dydaktycznymi uczelni i spełnia kryteria powierzania zajęć zgodnie z kompetencjami kadry.

Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są kontrolowane na bieżąco, dokonuje się ich analizy oraz aplikuje wyciągnięte wnioski.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w ramach specjalności nauczycielskiej przygotowującej studentów do wykonywania zawodu nauczyciela, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie tej ustawy. Prowadzący zajęcia z zakresu pedagogiki i psychologii oraz dydaktyki przedmiotowej posiadają stopnie naukowe w tych dyscyplinach.

Dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć jest adekwatny do potrzeb dydaktycznych uczelni. Dokonuje się on na zasadzie weryfikacji kompetencji nauczycieli akademickich. Planowana obsada zajęć, prowadzonych także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uwzględnia przede wszystkim uzyskane przez pracowników stopnie i tytuły naukowe, dorobek

naukowy oraz doświadczenie dydaktyczne. Rodzaj zajęć i ich tematyka jest zgodna z kompetencjami osób, którym zajęcia są przydzielone, co pozwala na realizację programu studiów i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Nauczyciele akademicy są na bieżąco szkoleni w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym korzystania z metod i technik kształcenia na odległość. Liczba szkoleń jest adekwatna do potrzeb. Tematyka i forma szkoleń proponowanych przez Uczelnię zaspokaja w pełni ich potrzeby szkoleniowe w zakresie umiejętności dydaktycznych oraz prawidłowej realizacji prowadzonych ze studentami zajęć na odległość, dlatego rekomenduje się dalsze doskonalenie systemu szkoleń.

Agendy odpowiedzialne za proces kształcenia monitorują zadowolenie nauczycieli w zakresie korzystania z metod i technik kształcenia na odległość, stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego, zarówno w sposób nieformalny - rozmowy prodziekana ds. kształcenia oraz dyrektora ds. kierunku z pracownikami, jak i formalny podczas hospitacji zajęć prowadzonych zdalnie. Uczelnia zapewnia właściwe wsparcie techniczne w zakresie dostępu do kilku platform edukacyjnych oraz sprzętu (np. komputerów).

Bieżące spełnianie obowiązków dydaktycznych w zakresie prowadzenia zajęć jest corocznie oceniane przez studentów w postaci anonimowych ankiet ewaluacyjnych zawierających takie kategorie jak: sposób organizacji zajęć, terminowość ich prowadzenia, komunikatywność i postawa prowadzącego, sposób weryfikacji efektów uczenia się. Prowadzi się również hospitacje zajęć, której podlegają wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni zatrudnieni na umowę o pracę lub na podstawie umowy cywilno-prawnej. Wnioski z hospitacji zajęć oraz dane uzyskane z ankiet studenckich są analizowane przez Prodziekana ds. Kształcenia oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i wykorzystywane do działań naprawczych mających na celu wzrost jakości kształcenia.

Na Wydziale Teologicznym dokonuje się okresowych ocen nauczycieli akademickich co dwa lata, ocena ma charakter dwustopniowy i jest ogłaszana zarządzeniem władz Uczelni. W zakresie oceny mieszczą się następujące kategorie: działalność naukowa, dydaktyczna i działalność organizacyjna oraz współpraca międzynarodowa. W ramach oceny okresowej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia brane są też pod uwagę oceny dokonywane przez studentów w formie anonimowych ankiet oraz wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych.

Ocena okresowa kadry prowadzącej kształcenie oraz wnioski z ocen dokonywanych przez studentów mają realny wpływ na funkcjonowanie Wydziału Teologicznego i wykorzystywane są do doskonalenia oraz planowania indywidualnych ścieżek rozwoju poszczególnych nauczycieli akademickich.

Wydział Teologiczny prowadzi świadomą i celową politykę kadrową w zakresie zatrudniania pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne, zgodnie z procedurami wewnętrznymi Uczelni. Podczas zatrudniania nowych pracowników przeprowadza się konkurs zgodnie z zarządzeniem Rektora uczelni. Komisja konkursowa bierze pod uwagę następujące kryteria: dorobek naukowy i dydaktyczny kandydata, jego predyspozycje i uzdolnienia do pracy, wysoki poziom etyczny, a także kompetencje w zakresie nauczania z użyciem metod i narzędzi kształcenia na odległość. Wszyscy etatowi nauczyciele akademicy oraz osoby zatrudnione na umowę o pracę muszą posiadać misję kanoniczną wystawioną przez Wielkiego Kanclerza WT UŚ. Istotnym elementem polityki kadrowej jest mobilizowanie pracowników naukowych i dydaktycznych do składania wniosków na dofinansowania projektów naukowych.

Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Postępowanie w związku z wyżej wymienionymi sytuacjami odbywa się zgodnie z przepisami obowiązującymi na

terenie całej uczelni i jest regulowane zarządzeniami. Odnośnie do dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej zajęcia i pomocy ofiarom ma zastosowanie procedura antymobbingowa. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku zajęć modułu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela religii są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna i naukowa dostosowana jest do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Wydział Teologiczny korzysta zasadniczo z dwóch pięter budynku (II i III). Znajdują się tutaj cztery duże sale wykładowe, 10 sal wykładowo-ćwiczeniowych oraz 2 sale seminaryjne. Na wspomnianych dwóch poziomach znajduje się 10 pomieszczeń dla zespołów dydaktycznych.

Sal wykładowe są dobrze oświetlone światłem dziennym i sztucznym, klimatyzowane i wentylowane. Większość z nich wyposażona jest w systemy audiowizualne i inne pomoce dydaktyczne (pulpit, tablica ścienna, flipchart ścienny, tablica filcowa, ekran do rzutnika, stolik pod rzutnik, dwie sale posiadają zainstalowany rzutnik oraz nagłośnienie). Do pozostałych sal wykładowych, prowadzący zajęcia mogą w punkcie informacyjnym wypożyczyć rzutnik multimedialny. Sale wykładowo-ćwiczeniowe są podobnie wyposażone jak sale wykładowe. Ponadto w tych salach zainstalowano telewizory, ułatwiające przekaz wykładowych czy ćwiczeniowych treści. Telewizory są podłączone do Internetu i ułatwiają dostęp do podstawowych komunikatorów. Prowadzący zajęcia może połączyć telewizor z laptopem czy tabletem.

Studenci mogą skorzystać ze stanowisk komputerowych w budynku Biblioteki Teologicznej, znajdującej się obok budynku Wydziału. Władze Wydziału przewidują zwiększenie ilości stanowisk komputerowych w Bibliotece. Studenci mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym Internetu (Eduroam), a także platformy e-learningowej. Prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zwłaszcza podczas pandemicznego lockdownu, wykorzystując głównie dwie platformy, służące do wzajemnej komunikacji oraz umieszczania materiałów dydaktycznych, treści wykładowych, tez egzaminacyjnych, materiałów do ćwiczeń, prowadzenia konsultacji i dyżurów itp.

Budynki są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Stopień tego dostosowania jest wysoki. Budynek posiada windy oraz odpowiednie podjazdy, szerokie trakty oraz przygotowane sanitariaty. Wszystkie budynki kampusu spełniają wymogi określone przepisami BHP. Uczelnia dysponuje sprzętem, z którego mogą korzystać osoby z niepełnosprawnościami, aby w pełni osiągnąć zamierzone efekty uczenia się. W Bibliotece WT wprowadzono udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością: między innymi stanowiska komputerowe z możliwością dostosowania wysokości.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość zapewnia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielami akademickimi oraz osobami z kadry administracji oraz obsługi. Urządzenia elektroniczne są dostępne dla osób z niepełnosprawnością. Część materiałów dydaktycznych jest przekazywana studentom na platformach edukacyjnych, z których korzysta Wydział Teologiczny.

Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone jest na platformach edukacyjnych, do których mają dostęp wszyscy pracownicy Wydziału Teologicznego oraz studenci. Zapewniony jest dostęp do wirtualnych zespołów, w których odbywają się zajęcia w trybie online.

Zasoby biblioteczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego z profilem uczelni oraz w pełni zaspokajają potrzeby studentów i pracowników Wydziału Teologicznego w zakresie procesu dydaktycznego i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz przygotowanie do prowadzenia pracy naukowej.

W ramach systemu bibliotecznego studenci oraz pracownicy uczelni mają zapewniony dostęp zarówno do źródeł tradycyjnych Księgozbiór Biblioteki Teologicznej – liczący blisko 150 tys. książek oraz 298 bieżących tytułów czasopism – mieści się w budynku Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego. Zasoby biblioteki są systematycznie powiększane o zasoby potrzebne do prowadzenia prawidłowego procesu kształcenia.

Zasoby biblioteczne są dostępne w tradycyjny sposób oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Studenci mają dostęp do elektronicznych baz danych oraz tworzonej bazy tekstów pełnych. Biblioteka posiada także elektroniczne bazy własne. Czyelnicy mają dostęp do szerokiego zakresu międzynarodowych baz elektronicznych o tematyce teologicznej, między innymi ATLA Religion Database with ATLA, EBSCO i wielu innych.

Zasoby biblioteczne, edukacyjne oraz informacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, umożliwiając im swobodne korzystanie. Wiele publikacji jest zdigitalizowanych i dostępnych elektronicznie dla studenta z niepełnosprawnością. Studenci mają dostęp do baz danych oraz do materiałów w ramach biblioteki wirtualnej. Na prośbę zainteresowanych mogą też otrzymywać skany pozycji naukowych z biblioteki oraz skorzystać z wymiany międzybibliotecznej. Dostęp do materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej jest możliwy na platformach

edukacyjnych, z których korzysta WT. Materiały z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość są dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Analiza stanu faktycznego potwierdza, że infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, w których odbywają się zajęcia na kierunku teologia, na specjalności nauczycielskiej oraz zasoby biblioteczne spełniają wymagania, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy i są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Wydział posiada pracownię multimedialną, którą wykorzystuje się w przygotowaniu studentów do pracy w szkole na stanowisku nauczyciela religii.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są na bieżąco unowocześniane i aktualizowane.

Nauczyciele akademicy oraz studenci mogą zgłaszać osobom odpowiedzialnym za funkcjonowanie pracowni braki i konkretne zapotrzebowanie. W przypadku infrastruktury bibliotecznej studenci i pracownicy akademicy mogą zgłaszać uwagi i propozycję zakupu książek z poziomu katalogów bibliotecznych.

Wyniki okresowych przeglądów oraz wszelkie sugestie studentów i nauczycieli akademickich, wyrażone w procesie ankietyzacji są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. W czasie wizytacji zauważono fakt, że na WT brakuje bufetu. Dlatego rekomenduje się w miarę możliwości stworzenie takiego punktu kulinarnego służącego społeczności WT.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca kierunku teologia prowadzonego na Uniwersytecie Śląskim z otoczeniem eklezjalno-społecznym wynika z przyjętej koncepcji i celów kształcenia. Ich realizację wspierają kontakty z celowo dobranymi instytucjami zewnętrznymi, które dzięki profesjonalnej kadrze, właściwej infrastrukturze sprzyjają kształtowaniu sylwetki absolwenta wyposażonego w wiedzę, kompetencje społeczne i praktykę niezbędną do wykonywania zawodu. Wśród najważniejszych należy wymienić te o zasięgu regionalnym: Archidiecezję Katowicką, Diecezję Bielsko-Żywiecką oraz Diecezję Sosnowiecką oraz te o zasięgu lokalnym: szkoły, fundacje, placówki opiekuńcze. Interesariuszem zewnętrznym współpracującym systematycznie w wielu obszarach jest Wyższe Śląskie Seminarium Duchowe.

Zakres tej współpracy obejmuje: opiniowanie i doskonalenie programu studiów, realizację praktyk oraz prac dyplomowych, a także zatrudnianie absolwentów.

Na projektowanie i realizację programu studiów wpływają władze Wydziału Teologicznego oraz Rektor Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, po zapoznaniu się z opiniami wizytatorów katechizacji i metodyków nauczania religii. Należy podkreślić, że w ciągu ostatnich lat program nie był znacząco modyfikowany ze względu na trwające prace Episkopatu Polski nad nowym programem. Na Wydziale Teologii powstał Zespół do spraw przygotowania programu studiów dla kierunku teologia. Inni interesariusze wewnętrzni oraz studenci mają wpływ na opiniowanie programu studiów poprzez: wypełnianie ankiet ewaluacyjnych, wypełnianie dokumentacji praktyk studenckich oraz bezpośrednie zgłaszanie uwag podczas spotkań wynikających z realizacji wspólnych działań. Przykładowo na wniosek pracowników naukowych włączono do programu studiów przedmioty wyposażające studentów w wiedzę i kompetencje niezbędne w przyszłej pracy: psychologia osobowości oraz coaching.

Ze względu na kształcenie przyszłych nauczycieli-katechetów oraz obecnie zatrudnionych w szkołach warto podkreślić działania popularyzatorskie i dydaktyczne - szkolenia, wykłady, adresowane do całego regionu, które umożliwiają studentom doskonalenie umiejętności upowszechniania najnowszej wiedzy wśród różnych grup odbiorców i zastosowania wiedzy w życiu społecznym.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały i przybiera różne formy. Kontakt z interesariuszami zewnętrznymi wykorzystywany jest przede wszystkim w organizacji obowiązkowych praktyk zawodowych. Warto podkreślić, że kontakty władz kierunku z interesariuszami zewnętrznymi wpływają na motywowanie i stwarzanie możliwości podejmowania przez studentów różnych działań w zakresie wolontariatu na rzecz środowiska, co przynosi nie tylko realną pomoc potrzebującym, ale wpływa również na kształtowanie oczekiwanych kompetencji społecznych określonych w efektach uczenia się. Przykładowo: ostatnio studenci pomagali w sytuacjach kryzysowych, realizując zadania im przypisane w tymczasowym Szpitalu dla Śląska mieszczącym się w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach (wielu alumnów w okresie od listopada 2020 do kwietnia 2021 wypracowywało po 60 godz.) oraz w opiece nad dziećmi uchodźców w ośrodku w Ustroniu. Wśród znaczących miejsc, w których pomagali studenci kierunku wymienić należy: Archidiecezjalny Dom Hospicyjny im. św. Jana Pawła II w Katowicach, Piekarskie Centrum Medyczne na oddziale geriatrycznym, Dom Pomocy Społecznej św. Floriana w Chorzowie Starym. Stały wolontariat, w ramach formacji studentów-alumnów realizuje grupa charytatywna

(noszenie i rozdzielanie posiłków ubogim np. Zupa w Kato, katechizacja w Katolickiej Fundacji Dzieciom czy w Areszcie śledczym w Katowicach. Systematyczna współpraca z Caritas oraz inne formy zaangażowania uczelni w wolontariat zaowocowały przyznaniem w 2018 roku przez Śląską Izbę Gospodarczą Złotego Lauru Umiejętności i Kompetencji Pro Publico Bono. Ważny wpływ na realizację koncepcji kształcenia oraz weryfikację efektów uczenia się studentów mają wykładowcy z otoczenia społeczno-gospodarczego, specjaliści uniwersyteccy z innych kierunków (7 osób zatrudnionych na umowy cywilno-prawne, w tym 2 z dydaktyki), spełniający określone kryteria (np. dorobek dydaktyczny). Poprzez ocenianie zaangażowania studentów w trakcie zajęć, realizacji prac etapowych i dyplomowych, uczestniczą w weryfikacji efektów uczenia się studentów. W ostatnich trzech latach (2019-2021) na 78 prac magisterskich 19, czyli 24,35% realizowało, na prośbę Archidiecezji Katowickiej, tematy podejmujące poszukiwania naukowe na płaszczyźnie historyczno-homiletyczno-duszpasterskiej, wpisujące się w zapis historyczny dziejów lokalnego Kościoła. Pracodawcy zewnętrzni również w innych formach uczestniczą w ocenie weryfikacji efektów uczenia się: poprzez opinie i oceny studenckich praktyk zawodowych, badanie losów absolwentów przez Biuro Karier oraz realizację z różnymi podmiotami projektów edukacyjnych. Absolwenci kierunku osiągają założone efekty uczenia się i wszyscy znajdują zatrudnienie. Często już na piątym roku studiów podejmują pracę, mając ten fakt na uwadze, w planie zajęć na kierunku teologia uwzględniono dzień wolny - poniedziałek. Poprzez kontakty z interesariuszami podczas spotkań oraz pokonferencyjnych ewaluacji pozyskiwane są informacje dotyczące oczekiwań pracodawców w zakresie potrzeb rynku pracy. Wynikające z analizy powyższych danych wnioski służą doskonaleniu procesu kształcenia. Systematycznie prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie stopnia spełniania oczekiwań praktyk przez studentów i pracodawców oraz analizy prowadzonej dokumentacji (opinie studentów, wykładowców, pracodawców). Najczęściej dokonuje się to poprzez bieżącą wymianę informacji w trakcie kontaktu z pracownikami Wydziału Katechetycznego. Istotny element stanowią regularne spotkania z rektorem Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach, na których omawiane są bieżące i planowane kwestie dydaktyczne. W wyniku tych przeglądów między innymi poszerza się lista podmiotów zewnętrznych współpracujących z kierunkiem teologia. Podczas organizowanych dwa razy w roku spotkań Katolickiej Akademii Nauczycieli i Wychowawców pozyskiwane są od ok.200 uczestników(dyrektorów i nauczycieli szkół katolickich, rodziców oraz studentów) informacje dotyczące zapotrzebowania na specjalistyczne tematy z różnych dziedzin związanych z programem studiów, po analizie uwzględniane w procesie doskonalenia kształcenia. Przeprowadzane przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczą przede wszystkim programu studiów, osiągania efektów uczenia się i losów absolwentów (współpraca z Biurem Karier).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku teologia prowadzona jest współpraca z otoczeniem eklezjalno-społecznym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Współpraca z pracodawcami ma charakter stały i jest realizowana w różnych formach.

Relacje z otoczeniem w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen w miarę potrzeb są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj i zakres umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Współpraca na płaszczyźnie międzynarodowej jest zapewniona przez zdolności językowe zespołu dydaktycznego. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania w językach obcych (głównie w języku angielskim, włoskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim). Świadczy o tym kilka czynników. Blisko 25% wykładowców zatrudnionych na Wydziale Teologicznym to absolwenci zagranicznych uczelni wyższych (Ateneo Pontificio Regina Apostolorum – Włochy; Facoltà di Teologia di Lugano – Szwajcaria; Istituto Patristico Augustinianum – Włochy; Pontificia Università Gregoriana – Włochy; Pontificia Università Lateranense – Włochy; Pontificio Istituto Biblico – Włochy; Pontificio Istituto Liturgico Sant'Anselmo – Włochy; Universidad de Navarra – Hiszpania; Universität Freiburg – Szwajcaria; Universität Wien – Austria) lub mających doświadczenie pracy akademickiej za granicą (LUMSA University – Włochy, University of St. Thomas – USA). O stałym doskonaleniu kompetencji językowych pracowników naukowo-dydaktycznych świadczy dynamika ich badań, które prowadzą we współpracy z 63 ośrodkami zagranicznymi (także spoza Europy).

W latach 2016-2021 zajęcia na kierunku: teologia prowadziła profesor wizytująca z Uniwersytetu LUMSA we Włoszech. Zaproszenie przyjęła także profesor z Uniwersytetu Complutense w Madrycie, lecz z powodu lockdownu zajęcia nie odbyły się. Jeden z wykładowców Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie prowadzi zajęcia zlecone na Studiach Podyplomowych Katechezy Przeszkolonej oraz Studiach Podyplomowych Teologiczno-Katechetycznych; natomiast w roku akademickim 2021/2022 i 2022/2023 zaplanowane są wykłady profesora z Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie. Jednym z komponentów strategii umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest mobilność nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów w ramach programu Erasmus+. W latach 2016-2021 zrealizowano 40 wyjazdów (33 STT i 7 STA). Rozwija się także mobilność na podstawie umów bilateralnych, w tym dydaktyka w partnerskich uczelniach zagranicznych (Austria, Izrael, Słowacja, USA). Ponadto w ostatnich pięciu latach wzrósł udział pracowników w zagranicznych konferencjach oraz stażach badawczych (Włochy, Słowacja, USA, Izrael). W roku 2019 dwóch nauczycieli akademickich uczestniczyło w wymianie międzynarodowej w ramach programu NAWA oraz Swiss-European Mobility Programme.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego angażują się w działalność wielu międzynarodowych gremiów, w tym rad naukowych (Advisory Committee for the St. John Paul II Institute at the University of St. Thomas in Houston, USA; Międzynarodowej Rady Naukowej Scuola di Alta Formazione EIS – LUMSA Università w Rzymie), zespołów eksperckich (Agency for the Evaluation

and Promotion of Quality in Ecclesiastical Universities and Faculties – Watykan; Papieskiej Akademii Teologicznej w Watykanie), stowarzyszeń (American Maritain Association; Arbeitsgemeinschaft für Homiletik; Associazione degli ex-allievi del Pontificio Istituto Biblico; Catholic Biblical Association of America; Central and Eastern European Association for Mission Studies; Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo; European Forum for Religious Education in Schools; European Society for Catholic Theology; Gruppo Internazionale di Studio Esegético sui Vangeli; International Association for Mission Studies; Internationales Bildungsnetzwerk PILGRIM; „Post-Netzwerk” der mittel- und osteuropäischen Pastoraltheologinnen und Pastoraltheologen; Society of Biblical Literature), centrów i sieci badawczych (Centro di Studi Interdisciplinare Scuola Abba – Scienze di Educazione w Rocca di Papa/Włochy; Doha International Center for Interfaith Dialog; Education for Unity – Włochy;), redakcji i komitetów naukowych czasopism oraz wydawnictw (Acta theologica et religionistica; Nuova Umanità; Theological revue „Theologos”; Veritatem Inquirere). Pracownicy wydziału są także recenzentami w zagranicznych czasopismach naukowych: Biblica, Antonianum, Religions.

Jednostka w celu lepszego umiędzynarodowienia co roku przygotowuje ofertę dydaktyczną w postaci wykładów monograficznych, w wymiarze 30 godzin każdy, z różnych zakresów teologii (biblistyki, teologii fundamentalnej, liturgiki, teologii pastoralnej) oraz pedagogiki. O ile w roku akademickim 2016/2017 nie przygotowano żadnego wykładu monograficznego w języku obcym, o tyle w kolejnych latach liczba ta znacząco wzrosła: 2017/2018 – pięć wykładów, w tym po dwa w języku włoskim i francuskim oraz jeden w języku angielskim; 2018/2019 – trzy wykłady monograficzne: dwa w języku włoskim, jeden w języku francuskim; 2019/2020 – po dwa wykłady w języku niemieckim i francuskim, a jeden w języku włoskim; 2020/2021 – po dwa w języku niemieckim i włoskim (w tym jeden prowadzony przez profesora wizytującego z Włoch) oraz jeden w języku angielskim; 2021/2022 – trzy: w języku niemieckim, włoskim i francuskim. We wspomnianych zajęciach uczestniczyli tylko polscy studenci, zwykle w liczbie od 5 do 17 osób, których kompetencje językowe są weryfikowane poprzez egzaminy w ramach prowadzonych lektoratów. Wyjątek stanowią wykłady dla studentów z University of St. Thomas w Houston. W trzech edycjach Summer School, które odbywały się w latach 2017-2019, każdorazowo uczestniczyło ok. 20 obcokrajowców. Wzbogaceniem oferty dydaktycznej i naukowej Wydziału Teologicznego na kierunku: teologia, są organizowane cyklicznie od jesieni 2020 r. międzynarodowe, interdyscyplinarne seminaria online Lectio Magistralis Internationalis z udziałem naukowców z prestiżowych zagranicznych ośrodków akademickich (Włochy, Austria, Izrael, USA). Dotychczas w projekcie wzięło udział ponad 700 uczestników z 27 krajów, z 5 kontynentów. Efektem tego projektu jest ożywienie współpracy w ramach zawartych już umów bilateralnych, a poprzez skuteczną promocję – pozyskanie nowych partnerów, zwłaszcza spoza Europy.

Nowością w roku 2021 była realizacja międzynarodowego i interdyscyplinarnego projektu dydaktyczno-badawczego „e-SL4EU – e-Service Learning for more digital and inclusive EU Higher Education Systems” we współpracy z LUMSA University (Rzym, Włochy), Matej Bel University (Banska Bystrzyca, Słowacja), University of Zagreb (Zagrzeb, Chorwacja), University Politechnica of Bucharest (Bukareszt, Rumunia) i Valuedo srl (Florencja, Włochy). Należy zaznaczyć, że w gronie wnioskodawców są pracownicy WT (3 osoby, w tym 2 prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku), a Uniwersytet Śląski pełni funkcję lidera. W realizację projektu angażują się zarówno studenci Wydziału Teologicznego, jak i Wydziału Nauk Społecznych (Instytutu Pedagogiki).

W wymianie z uczelniami partnerskimi uczestniczą studenci. Dedykowana im każdego roku oferta programu Erasmus+ stwarza warunki do odbycia części studiów lub praktyki za granicą. W tym celu Wydział Teologiczny zawarł 13 umów z uczelniami w 7 krajach (Austria, Czechy, Hiszpania, Niemcy,

Rumunia, Słowacja, Włochy), lecz dwie z nich (z Università degli Studi di Urbino Carlo Bo oraz LUMSA University) dotyczą wyłącznie mobilności kadry akademickiej. W tych dwóch przypadkach czynione są starania o poszerzenie oferty o mobilność studentów i doktorantów. Z oferty odbycia praktyki za granicą skorzystała jedna doktorantka. Studenci mogą także uczestniczyć w wymianie z 31 ośrodkami badawczo-dydaktycznymi na świecie w ramach umów bilateralnych UŚ, w tym 5 z Wydziału Teologicznego (Prešovská univerzita v Prešove – Słowacja; Facoltà di Teologia di Lugano – Szwajcaria; Catholic University of America – Waszyngton; University of St. Thomas – USA; Studium Biblicum Franciscanum w Jerozolimie – Izrael). W przygotowaniu jest umowa z Jordan University College z Morogoro w Tanzanii. Studenci teologii specjalności pastoralnej wyjeżdżali na staże do: Mołdawii (2016: 3 os., 2017: 4 os., 2018: 4 os., 2019: 4 os.); Niemiec (2019: 4 os.), Wielkiej Brytanii (2019: 4 os.) i Zambii (2017: 2 os., 2019: 1 os.). Jeden student uzyskał stypendium fundacji Renovabis na miesięczny kurs językowy w Austrii (2021).

Ocena aktywności międzynarodowej kadry akademickiej jest jednym z elementów okresowej oceny nauczycieli akademickich i wykorzystuje się ją w działaniach doskonalących mających na celu podniesienie stopnia umiędzynarodowienia. W celu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających jego podnoszeniu na Wydziale Teologicznym oraz na kierunku: teologia powołano wydziałowy zespół ds. umiędzynarodowienia. Co kwartał sporządzane są sprawozdania z działalności zespołu oraz aktywności pracowników wydziału w zakresie umiędzynarodowienia. Pełnomocnik dziekana uczestniczy także w pracach uniwersyteckiego zespołu ds. umiędzynarodowienia, a w latach 2014-2020 przedstawiciel Wydziału Teologicznego był członkiem Senackiej Komisji ds. Współpracy z Zagranicą.

Studenci w ramach ankietyzacji mogą ocenić stan umiędzynarodowienia kształcenia, wyniki tej oceny mają wpływ na podejmowanie działań doskonalących w ramach powołanego wydziałowego zespołu ds. umiędzynarodowienia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów teologii w procesie uczenia się jest kompleksowe, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, ze szczególnym uwzględnieniem studentów z niepełnosprawnościami, na wysokim poziomie sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie ma charakter systematyczny i stały, działając sprawnie w ramach przyjętych wcześniej rozwiązań.

Uczelnia wszechstronnie wspiera studentów w prowadzeniu działalności naukowej, prowadząc liczne działania, z których na szczególne uznanie zasługuje praca w systemie tutoringowym, prowadzona od 2018 roku, w ramach którego studenci biorą udział w badaniach prowadzonych przez pracowników naukowych, jak i prowadzą własne pod czujnym okiem opiekunów. Corocznie uruchamiany jest program, w których najlepsi studenci pierwszego roku (według listy rekrutacyjnej na kierunek teologia) otrzymują propozycję wzięcia udziału w projekcie. Uczestnicy projektu, trwającego w obecnej edycji 3 semestry, pracują indywidualnie nad swoim projektem badawczym, lub też w małych grupach, jeśli polem ich zainteresowań są zbliżone obszary badawcze pod czujnym okiem tutorów, którzy udzielają im wszelkiej pomocy merytorycznej, a także wdrażają ich w szczegóły metodologiczne pracy naukowej, co jest warte podkreślenia, gdyż studenci najczęściej pierwszego, lub drugiego roku są już gotowi metodologicznie do dalszej kariery naukowej. Tutorzy rekrutowani są spośród nauczycieli akademickich o najbardziej zbliżonych do zainteresowań poszczególnych uczestników obszarach badawczych i w ramach prowadzenia tutoringu otrzymują odpowiedni dodatek finansowy do pensji. Efekty badań studentów w ramach tutoringu publikowane są w czasopiśmie Silesia Superior, jak też stanowią początek długotrwałych planów badawczo-rozwojowych stanowiących przyczynek do dalszej kariery naukowej. Program funkcjonuje w ramach kierunku teologia prężnie. Uczestnicy obecni podczas spotkania ZO ze studentami podkreślali liczne walory, otwartość tutorów na szczegółowe pytania, jak też wymianę poglądów. Program jest przemyślany, dobrze prowadzony, nastawiony na tworzenie nowych elit intelektualnych w ramach dyscypliny naukowej teologia i już w chwili obecnej procentuje, gdyż beneficjenci programu z poprzednich lat od czasu zakończenia programu w dalszym ciągu rozwijają swoje zainteresowania badawcze i, co wynika z danych przedstawionych przez Uczelnię, byli uczestnicy programu od czasu jego zakończenia opublikowali już swoje kolejne badania (również korzystając ze wsparcia dawanego im przez Uczelnię, nieodpłatnie, w wydawnictwie Uczelni).

Ponadto, Uczelnia wszechstronnie wspiera działalność Studenckiego Koła Naukowego Teologów, zarówno finansowo, organizacyjnie, jak i infrastrukturalnie, które w ramach swoich aktywności corocznie organizuje Konferencję Interdyscyplinarną „Między Katedrą a katedrą”, która co roku ma inny temat przewodni i w ramach której nie tylko studenci, ale też pracownicy naukowci Uczelni i zewnętrzni eksperci prezentują swoje referaty, a także od 2014 roku realizuje coroczny program „Teologia z pasją”, w ramach którego następuje dyskusja nad wygłoszonym przez studenta lub pracownika naukowego referatem. Ponadto Koło organizowało lub organizuje cały szereg innych aktywności, które zostały dostosowane przez pandemię COVID-19 do formuły zdalnej przy pomocy technicznej ze strony Wydziału.

Studenci wybitni mogą liczyć na kompleksowe wsparcie w ramach swoich aktywności. Uczelnia przyznaje w sposób prawidłowy wszystkie wymagane przez UPSWiN stypendia, w tym stypendium naukowe Rektora UŚ dla najlepszych studentów, a także Wyróżnienia Rektora. Zapewniona jest możliwość indywidualizacji procesu kształcenia w ramach zarówno Indywidualnego Toku Studiów, jak i Indywidualnej Organizacji Studiów. Rektor UŚ przyznaje grant dla najlepszych studentów na opublikowanie monografii naukowej w wydawnictwie UŚ, z czego w 2019 roku skorzystał student teologii. Studenci mogą liczyć na dofinansowania udziału w konferencjach, nieodpłatne publikacje naukowe, jak i dofinansowania wyjazdów studyjnych. Na Wydziale corocznie organizowany jest Konkurs Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego UŚ- ks. Abp. Wiktora Skworca, na najlepszą pracę dyplomową. Oprócz tego szczególną formą wsparcia studentów wybitnych jest opisany wyżej tutoring. Uczelnia oferuje studentom kierunku teologia wsparcie w licznych różnorodnych formach aktywności pozanaukowej - nie dość, że wspiera ich w działalności sportowej (AZS), kulturalnej, to też zapewnia możliwość, co jest bardzo ważne dla tego kierunku studiów, dofinansowanych wyjazdów na pielgrzymki zagraniczne organizowane przez Uczelnię.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest w pełni dostosowane do potrzeb różnych grup studentów, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb studentów z różnymi niepełnosprawnościami. OZN mają możliwość ubiegania się o przyznanie im asystenta, do których zadań należy pomoc w zakresie dojazdu na uczelnię i z powrotem, poruszania się po uczelni, sporządzania notatek czy studenckich spraw organizacyjnych. Ponadto OZN mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia w ramach Indywidualnego Dostosowania Studiów, który umożliwia dostosowanie zarówno samego procesu kształcenia, jak i zmianę formy weryfikacji efektów uczenia się na możliwą do przystąpienia przez studenta z niepełnosprawnością. Uczelnia stwarza możliwość dla OZN wypożyczania sprzętu informatycznego niezbędnego dla takiego studenta. W ramach Wydziału funkcjonuje koordynator ds. studentów niepełnosprawnych, do którego kompetencji zalicza się wspieranie studentów z niepełnosprawnościami w zakresie przyjmowania na studia, realizacji procesu kształcenia oraz wsparcia rozwoju naukowego; sprawowanie opieki merytorycznej nad zadaniami związanymi z dostosowaniem warunków rekrutacji, kształcenia i rozwoju naukowego do specjalnych potrzeb studentów i doktorantów; pośredniczenie w kontakcie między studentami i pracownikami Wydziału a pracownikami Centrum Obsługi Studentów odpowiedzialnymi za organizację wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, jak i inne zadania. Oprócz koordynatora, jeden z pracowników Wydziału jest członkiem Uczelnianego Zespołu ds. Osób z Niepełnosprawnościami, kierowanego przez prorektora ds. kształcenia i studentów UŚ. Ponadto, Wydział Teologiczny w pełni wspiera również studentów i studentki będące rodzicami - nie dość, że oferuje im zgodną z Ustawą indywidualizację procesu kształcenia, to jeszcze przygotował dobrze wyposażony kącik dla dzieci studentów przy dziekanacie.

Procedura zgłaszania skarg i wniosków funkcjonuje zarówno formalnie, jak i nieformalnie, w której główna rola przynależy do Wydziałowej Rady Wydziału Teologicznego SS UŚ. Sposoby ich rozpatrywania są przejrzyste oraz skuteczne. Formalna procedura opiera się na 4 elementach - najpierw skarga lub wniosek trafia do opiekuna rocznika, następnie prodziekan, który w porozumieniu z dyrektorem kierunków rozstrzyga poszczególne sprawy i finalnie trafia do dziekana. Ostatecznie odwołania studenci mogą złożyć do Rektora UŚ. Studenci wskazują na ciągłą potrzebę udoskonalenia tego procesu, co spotyka się z dużą responsywnością i aktywnością Wydziału.

Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa oraz zapobiegania formom dyskryminacji i przemocy obejmują rozpowszechnienie wśród społeczności akademickiej publikacji w postaci broszury „Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze

rozmów”. Znaleźć w niej można informacje dotyczące właściwych reakcji na zachowania agresywne, zaburzenia psychiczne, dyskryminację i nierówne traktowanie, molestowanie seksualne, oraz dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy czy postępowania dyscyplinarnego. Studenci mają również możliwość udania się do Rzecznika praw studenta i doktoranta w celu uzyskania wsparcia w najtrudniejszych sytuacjach, a także przechodzą obowiązkowe szkolenia bhp na początku studiów. Uczelnia wywiązuje się z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów. Oprócz stypendium Rektora dla wybitnych jednostek, studenci mogą liczyć na wsparcie w postaci stypendium socjalnego i stypendium dla niepełnosprawnych. Dodatkowo, w razie wystąpienia trudnej sytuacji losowej, studenci mają możliwość otrzymania zapomogi

Pracownicy administracyjni są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji, cechuje ich otwartość i elastyczność w reagowaniu na potrzeby studenckie. Godziny otwarcia Dziekanatu są dogodnie dla studentów. Sprawnie funkcjonuje komunikacja za pośrednictwem poczty elektronicznej z pracownikami administracyjnymi Uczelni.

Uczelnia wspiera materialnie samorząd, zapewniając mu odpowiedni budżet, jak i własne pomieszczenie do pracy. WRSS aktywnie włącza się w życie uczelni poprzez czynny udział w posiedzeniach organów oraz animowanie życia studenckiego. Samorząd Studencki aktywnie angażuje się także we wsparcie procesu kształcenia oraz studentów głównie poprzez kontakt bezpośredni ze studentami.

Studenci mają możliwość wypełnienia ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego. W zakresie ewaluacji wsparcia udzielanego przed obsługą administracyjną, odpowiedzialny za nią kierownik organizacyjny wydziału pozostaje we współpracy z wydziałową komisją ds. jakości kształcenia oraz Radą Dydaktyczną Kierunku – wszystkie te organy reagują na zgłaszane przez studentów problemy dotyczące obsługi czy infrastruktury, w tym biblioteki i jej zasobów. Wynikiem zgłaszanych potrzeb jest m. in. coroczne dostosowywanie godzin pracy biblioteki. Formalna procedura badania opinii studentów jest w trakcie wdrażania. System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale zakłada organizację (przynajmniej raz w roku) spotkania ze studentami kierunku oraz przedstawicielami samorządu studenckiego w celu dyskusji na temat spraw dotyczących jakości kształcenia, co daje również przestrzeń do zgłaszania innych problemów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Wprowadzony w 2018 roku tutoring zapewniający studentom wsparcie w zakresie prowadzonych badań naukowych
2. Dobrze wyposażony kąpiel dla dzieci studentów w budynku Wydziału

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia dla szerokiego grona odbiorców publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji dotyczącej prowadzonego kierunku i warunków studiowania. Możliwość korzystania z zasobów jest otwarta i dostępna niezależnie od miejsca oraz rodzaju używanego sprzętu. Dostęp jest też możliwy dla osób z niepełnosprawnością. Strona internetowa uczelni zawiera udogodnienia w postaci możliwości powiększania i zmniejszania czcionki oraz zmiany kontrastu i jasności wyświetlanych treści. Ilość informacji zawartych na stronie jest jednak bardzo duża i powoduje to dłuższy czas oczekiwania na wgranie się pożądaných treści. Zakres informacji na stronie jest ułożony przejrzyście i logicznie. Zostały utworzone specjalne zakładki na stronie internetowej, które odsyłają do informacji z poziomu wydziału teologicznego oraz całej uczelni. Przewidziano też specjalne inicjatywy w zakresie popularyzacji działań dydaktycznych i naukowych. Należą do nich: "Wirtualny Dzień Otwarty", "Studia 30+" oraz "Wycieczka po Wydziale Teologicznym". Czytelność informacji jest właściwa. Jednostka proponuje pomoc wirtualnego asystenta, o czym wyświetla się komunikat dla użytkowników korzystających ze strony. Informacje są aktualne i dostrzega się proces ich uzupełniania zgodnie z harmonogramem raportowanych wydarzeń.

Zakres informacji obejmuje opis warunków rekrutacji, oczekiwanych kompetencji ze strony kandydatów i kryteria kwalifikacji oraz terminarz procesu przyjmowania kandydatów. Ze strony internetowej można dowiedzieć się o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku. Podane są też efekty uczenia się oraz organizacja procesu uczenia się. Uczelnia podaje system weryfikacji w ograniczonym zakresie, który jest zawarty w kartach przedmiotu. Karty przedmiotu dostępne są na stronie wydziału oraz istnieje możliwość korzystania przez studentów i pracowników przez USOS. Uczelnia posiada odpowiedni regulamin uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz poza systemem akademickim. Podane są zasady dyplomowania umożliwiające nie tylko informację, ale też instrukcje, jak winna wyglądać praca dyplomowa. Można też w przystępny sposób dowiedzieć się na temat uzyskanych kwalifikacji uzyskiwanych przez absolwentów. Studenci i osoby zainteresowane procesem kształcenia mają dostęp do informacji na temat wsparcia oferowanego studentom, w tym osobom z niepełnosprawnością. Odpowiednie agendy uczelniane zajmują się zbieraniem i udostępnianiem informacji o możliwościach dalszego kształcenia i ewentualnym zatrudnieniu. Dostęp do aktów prawnych jest możliwy dzięki odpowiedniej zakładce na stronie.

Uczelnia zapewniła właściwą informację dotyczącą zasad i warunków kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i udostępniła darmowy dostęp dla

interesariuszy wewnętrznych do odpowiednich programów komputerowych, które umożliwiają korzystanie z tego typu kształcenia. Zapewniono wsparcie merytoryczne i techniczne oraz wskazano podstawowe wskaźniki dotyczące tego kształcenia. W jednostce istnieją też tablice ogłoszeń umieszczone w siedzibie wydziału. Wydział promuje swe działania przez ulotki i materiały informacyjne.

Zakres dostępnych informacji (możliwych do odzyskania) związanych z procesem kształcenia zamieszczonych na stronach internetowych ilustruje poniższa tabela:

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	tak
3.	Zasady rekrutacji	tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	tak
7.	Aktualne programy studiów	tak
8.	Sylabusy	tak
9.	Kompletność sylabusów	tak
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	tak
12.	Erasmus	tak
13.	Most	tak
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	tak
15.	Harmonogram zajęć	tak
16.	Regulamin studiów	tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	tak
19.	Biuro Karier	tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	tak
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	tak

Do monitorowania zawartości i weryfikowania merytorycznej i technicznej treści zamieszczonych na stronie dedykowani są specjaliści pracownicy. W zakresie monitorowania jakości podawanych treści sprawdzana jest ich rzeczowość, zrozumiałość oraz kompleksowość. Wyniki monitoringu brane są pod uwagę w udoskonalaniu podawanych informacji. Jednostka podejmuje troskę o adekwatne docieranie do różnych grup odbiorców i umożliwianie im oceny dostępnego zakresu informacji. Dokonuje się to przez możliwość zwracania się do osób odpowiedzialnych za strony internetowe oraz zgłaszania uwag do władz wydziału. Obok studentów i pracowników brani są pod uwagę też interesariusze zewnętrzni, którzy korzystają z szerokiej oferty edukacyjnej popularyzującej naukę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Nie sformułowano.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zasady funkcjonowania systemu zapewniania jakości w jednostce zostały formalnie określone w statucie uczelni uchwalonym przez senat 28 maja 2019 roku oraz w regulaminie organizacyjnym Uniwersytetu Śląskiego. Uniwersytet opracował i wprowadził System Zapewniania Jakości Kształcenia. Obejmuje on wytyczne, zasady i procedury mające na uwadze wszystkie elementy procesu kształcenia. Na Wydziale Teologicznym procedury w tym zakresie zostały wprowadzone zarządzeniem dziekana w grudniu 2019 roku. Zostały wyznaczone zespoły sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny na kierunku studiów. Zespoły mają swoje regulacje prawne określające zakres ich kompetencji i odpowiedzialności dotyczącej ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Istotnym elementem systemu zapewniania jakości jest Rada dydaktyczna powoływana przez dziekana. W skład rady wchodzi dyrektor kierunku, przedstawiciele pracowników naukowych i dydaktycznych oraz studenci z każdego kierunku i poziomu studiów.

Zadaniem zespołów ds. jakości kształcenia jest systematyczna ocena programu studiów, biorąca pod uwagę opinię pracowników i studentów oraz otoczenia zewnętrznego. Prodziekan wydziału ds. studenckich nadzoruje działania w zakresie polityki jakości kształcenia i współpracuje z wydziałową komisją ds. kształcenia i studentów. Na wydziale istnieją funkcje dyrektora kierunku teologia i jego zastępcy, których zadaniem jest organizowanie kształcenia w ramach kierunku przez przygotowywanie propozycji powierzeń zajęć dydaktycznych. Opracowują oni też propozycje zmian programu i sprawują nadzór nad prowadzonymi zajęciami. Działania te są dokonywane w sposób formalny i są dokumentowane odpowiednimi protokołami.

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy

wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz podmiotów zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Wydział w roku 2020 podjął działania zmierzające do zmiany programu studiów na kierunku teologia w związku koniecznością dostosowania go do wymagań *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*. Powołana w tym celu komisja do spraw zmiany programu jest złożona z pracowników wydziału, przedstawicieli studentów oraz reprezentantów otoczenia zewnętrznego. Przyjęła ona formalne zasady postępowania i je stosuje. W udoskonalaniu programu studiów bierze się pod uwagę osiągnięcia techniki kształcenia na odległość oraz wykorzystanie narzędzi elektronicznych i techniki cyfrowej. Zasady przyjmowania kandydatów na studia są formalnie określone i podane do publicznej wiadomości. Cechuje je obiektywność i bezstronność.

W ramach cyklicznego doskonalenia systemu dokonuje się monitorowania programu studiów obejmującego efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Prowadzone są też oceny metod kształcenia z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Podejmowane są oceny metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się oraz praktyk zawodowych a także wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. W weryfikowaniu efektów uczenia się uwzględnia się opinię przedstawicieli otoczenia zewnętrznego. Do tej grupy należą przedstawiciele kuratorium, dyrekcji szkół współpracujących z Wydziałem Teologicznym, wydziałów duszpasterstwa w kuriach diecezji katolickich w regionie oraz organizacji społecznych

Biorąc pod uwagę ocenę kryterium nr 2 dotyczącego realizacji programu studiów w tym treści programowych, stwierdza się niewłaściwe działanie systemu zapewniania jakości, gdyż nie wskazano uchybień dotyczących liczby godzin z zakresu dydaktyki. Ważną kwestią jest też niewłaściwe sformułowanie treści efektów uczenia się w ramach praktyk w zakresie ich realizacji i weryfikacji pod kątem ich zgodności ze standardami wskazanymi w rozporządzeniu w sprawie kształcenia nauczycieli z 25 lipca 2019 roku.

Coroczne dokonywanie oceny wszystkich elementów systemu jakości kształcenia, ze wskazaniem mocnych i słabych stron jednostki w poszczególnych obszarach funkcjonowania procesu kształcenia jest dokumentowane i przedstawiane radzie instytutu w postaci sprawozdania. Brane są pod uwagę wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących co najmniej kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiągnięciu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. W ocenie metod prowadzenia działalności dydaktycznej jest podejmowana refleksja nad funkcjonowaniem kształcenia z użyciem narzędzi edukacji na odległość. Opracowano i upowszechniono Przewodnik po kształceniu zdalnym w Uniwersytecie Śląskim. Monitorowana jest też solidność dyżurów pracowników dydaktyczno-naukowych oraz pracowników sekretariatów. Ze względu na wprowadzone zajęcia w trybie zdalnym zostało przeprowadzone badanie jakości kształcenia w formule zdalnej, w którym wzięło udział 32% studentów kierunku. Efektem tej ankiety były rekomendacje udoskonalające proces kształcenia. Pracownicy prowadzący zajęcia na umowę o pracę i umowę zlecenie zostali też poddani procesowi ankietyzacji przez studentów dwukrotnie w ciągu roku akademickiego. Przedmiotem badań była satysfakcja studentów z procesu dydaktycznego oraz ocena warunków studiowania i wsparcia w procesie kształcenia. Owocem analizy wyników ankiet było nieprzedłużenie współpracy w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych.

W zakresie weryfikacji procesu dyplomowania jest powołana *Wydziałowa Komisja ds. Zatwierdzania Tytułów Prac Dyplomowych na kierunku teologia w Wydziale Teologicznym UŚ* pod kierunkiem prodziekana, która jest włączona w proces zatwierdzania tematów, wyznaczania promotorów oraz przeglądania treści prac dyplomowych. W zakresie oceny treści prac magisterskich w trakcie losowego sprawdzania prac przez Zespół Oceniający stwierdzono istnienie pracy, która jest słaba i w małym stopniu spełnia kryteria wymagane od pracy magisterskiej. Ocena przyznana jej przez promotora i recenzenta jest zawyżona i nieadekwatna do jej wartości merytorycznej. Rekomenduje się okresowy przegląd losowo wybranych prac dyplomowych, zależnie od skali przyznanych ocen.

W ramach monitorowania losów absolwentów uczelnia gromadzi informacje o zatrudnieniu absolwentów, który wynosi 100%. Niektórzy studenci ostatniego roku otrzymują ofertę pracy od dyrekcji szkół.

Spotkania monitorujące system jakości kształcenia są cyklicznie prowadzone z pracownikami wydziału i odbywają się wielokrotnie w ciągu roku akademickiego. Są one częścią spotkań kadry dydaktycznej przewidzianych jako forum wymiany doświadczeń i okazją do szkoleń oraz przekazywania komunikatów. Przedmiotem rozważań spotkań były hospitacje zajęć, obciążenie dydaktyczne pracowników, ankietyzacja pracowników, raport oceny jakości kształcenia oraz weryfikacja treści sylabusów i archiwizowanie prac etapowych i dyplomowych. Rozmawiano na temat organizacji i przebiegu sesji egzaminacyjnej. Spotkania są protokołowane, a ich wyniki są dostępne dla osób zainteresowanych. W ocenie okresowej procesu kształcenia brano pod uwagę opinię studentów wyrażaną w ankietach oraz przedstawianą w postaci wypowiedzi reprezentantów studentów w komisjach wydziałowych. Uwzględnia się też rekomendacje samorządu studenckiego. W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze zewnętrzni.

Podczas ostatniej wizyty Zespołu Oceniającego PKA w raporcie sformułowano zalecenia dotyczące przyporządkowania kierunku teologia do jednego obszaru kształcenia i poprawienia efektów kierunkowych. Wskazano też na potrzebę innych usprawnień funkcjonowania wydziału. Uczelnia dokonała przyporządkowania efektów kierunkowych do dziedziny nauk teologicznych i dyscypliny: nauki teologiczne. Uwzględniono też zalecenie ZO dotyczące rozwijania interdyscyplinarności prowadzonych badań naukowych. Zadbano o rozszerzenie współpracy z instytucjami o charakterze prospołecznym, co zaowocowało włączeniem się studentów i pracowników w działania charytatywne. Uwzględniono sugestie dotyczące polepszenia warunków uczenia się dla studentów niedosłyszących. Sytuacja pandemii wymusiła na pracownikach uczelni zdobywanie umiejętności dydaktycznych w formie online i przez to udostępniono szerszy zakres materiałów, z których można korzystać zdalnie. Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Teologiczny są opracowane w oparciu o wzorzec procedur przygotowany i rekomendowany przez Uczelnianą Komisję ds. Kształcenia i Studentów. Procedury uległy znacznemu uproszczeniu w stosunku do poprzedniego systemu. Podejmowane są działania, które są konieczne ze względu na zapewnienie jakości kształcenia na realizowanym kierunku. Zmieniono zasady uzyskiwania przez pracowników stanowiska profesora uczelnianego, co umożliwiło awans 8 pracowników badawczo-dydaktycznych. Wprowadzono nowe procedury dyplomowania, które wzmacniają realizację oceniania kształtującego rzetelną weryfikację umiejętności i kompetencji w całym procesie weryfikacji efektów uczenia się. Nowy regulamin organizacyjny uczelni wzmocnił osobowo administrację Wydziału Teologicznego. Usprawniono także narzędzia informatyczne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane wskazania dotyczące zdiagnozowanego uchybienia, które ma wpływ na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium. Chodzi konkretnie o brak określonej w rozporządzeniu ministerialnym przedmiotów w programie studiów w ramach kształcenia nauczycieli oraz niewłaściwe określenie efektów uczenia się w ramach praktyk zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano.

Zalecenia

Zaleca się uzupełnienie w programie studiów przez zwiększenie liczby godzin wskazanej w opisie kryterium nr 2 w zakresie psychologii, pedagogiki oraz dydaktyki przedmiotu

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zgodnie z Uchwałą Nr 285/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „teologia” prowadzonym na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało ocenę pozytywną. W uchwale nie sformułowano zaleceń. Uczelnia podjęła działania wskazane w ostatnim raporcie Zespołu Oceniającego, które zostały opisane w ramach prezentacji kryterium 10 niniejszego raportu.

Przewodniczący zespołu oceniającego
o. prof. dr hab. Andrzej Derdziuk

6. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016r. poz. 64, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r.
5. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1679);
8. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2019 r. poz. 1450);
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2020 r. poz. 726);
10. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
11. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty Uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
12. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl